

Biblioteca

ASTRA Sibiu

92

105

P.C.N.

S III 12

1312

56

THESES MENSTRUÆ,
DE
CAUSIS EXCUSAN-
TIBUS AB INTEGRITATE
MATERIALI CONFSSIONIS.

Liber Conventus Quas
In communi studio Theo-
logico Exemptæ Congregatio-
nis Benedictino-Bavaricæ in Monte S.
Joannis Evangelistæ Mallerstorphii

instituto

PRÆSIDE
P. PLACIDO
STAINBACHER

Ibidem Professo, p. t. RR. FF. Studioso-
rum Directore & SS. Theologiæ Pro-
fessore ordinario.

Defendent

RR: RR: ac Doctissimi

FF. [EDMUNDUS GRIESSENBECKH,
PAULUS SCHALHAMER,

*Antiquissimi, & Celeberrimi Monasterii
Tegernseensis professi, SS. Theol. Studiosi.*

Mense Augusto M. DC. XCII.

Cum Facultate Superiorum.

RATISBONÆ,

Typis JOAN: ÆGIDII RAITH, Episcopalis
Ratisbonensis Typographi.

1395 440

REVERENDISSIMO
PRÆNOBILI, AC AMPLIS-
SIMO DOMINO,
DOMINO
BERNARDO,
Antiquissimi, & Celeber-
rimi Monasterii Tegernseensis
ABBATI
VIGILANTISSIMO,

Exemptæ Congregationis Be-
nedictino-Bavaricæ dignissimo Præsidi,
Inclutorum Statuum Provincialium
meritissimo Deputato,

Patri suo optimo, obser-
vandissimo, Domino Gratiofo.

Has Theses Theologicas

Submississimè dicant, dedicant

Filii & Clientes obsequentissimi

FF. Edmundus Griessenbeckh,
Paulus Schalhamer.

QUÆSTIO UNICA.

Quæ causa excuset ab integritate materiali confessionis?

Rdo materiæ de S. pœnitentiæ Sacramento, quam post virtutem Pœnitentiæ mensuris disputationibus hucusque exposuimus, postulat, ut proximè præsens ventiletur quæstio homini fragili scitu necessaria. De qua, quoniam gratiosè concessum est, non unico manu scripto folio (sicut hactenus soliti sumus) sed aliquot articulis agemus publico commissis prælo pro majori legentium utilitate, breviter tamen pro instituti nostri ratione. Sit itaque

ARTICULUS I.

Probabilis opinio excusat non consistentem integrè.

Conclusio 1. Qui habet rationes probabiles, quòd non peccaverit mortaliter, & similes, imò probabiliores rationes, quòd peccaverit, non tenetur ad illud peccatum confitendum, sed licitè omittit. Ita Suar.

Sanch. Tamb. & alii. Ratio est, quia huc apprimè facit doctrina de licito usu, & selectione opinionis practicè probabilis, tradita & explicata fusè in *quest. nostris Theologicis de Act. Human. q. 14.* Quare si probabiliter iudices, defuisse tibi perfectam advertentiam, vel te non patrâsse hoc aut illud crimen non obligaris confiteri, esto tibi videatur probabilius, quòd perfectè consenseris, vel crimen illud perpetraveris.

Ut autem, quando dubium est, an consensus fuerit plenus, & actus circa objectum mortaliter malum cum sufficiente libertate elicitus, probabile iudicium formari possit, fervient sequentes regulæ.

I. Habenda est Ratio ætatis: quia si dubitans de plena libertate & pleno consensu sive usu rationis, nondum attigit septennium ætatis, vel etiam est tam devexæ ætatis, ut possit dici *bis puer*, tunc talis rectè iudicabit, se non habuisse plenum usum rationis & consensum. Item si dubitet an plenè è somno evigilaverit, aut ebrietatem edormierit, aut distractionem connaturalem excusserit, poterit iudicare non adfuisse plenam libertatem & sufficientem consensum ad peccatum mortale. Ratio: hæc enim, cum perfecta sunt, libertatem impediunt, ergò cum existunt imperfectè illam diminuunt.

II. Si quis habeat firmum propositum sæpius

p̄ius repetitum non committendi peccatum mortale , nec vitiis assuetus sit , deinde verò dubitet de pleno consensu & libertate , potest præsumere defuisse plenum consensum : nam quando aliquid odio multoties est habitum , si deinde plenè ametur , facilè & sine difficultate id cognoscitur.

III. Si aliquis facile potuisset exequi peccatum , de cujus consensu dubitat , & tamen pro viribus illud respuit , quando plenè sui compos factus est , & advertit , potest judicare , se non consensisse plene in illud peccatum : quia animus non tam facilè mutatur.

IV. Quando motus pravus tempore ferè imperceptibili insurgit , paulò post autè , ut quis advertit , curat expellere , signū est nullius , aut certè imperfecti duntaxat consensūs præstiti.

V. Si aliquis sit timoratae conscientiae , & non abhorreat tantum à peccato mortali in certo genere propter specialem ejus turpitudinem. v.g. maledicta ebrietate , eò quòd hominè privet ratione , summò ejus bonò , sed universim ab omni peccato mortali abhorrent , tunc , quando dubitat , an plenè consenserit , potest similiter judicare , se non plenè consensisse. Contra verò , si quis à peccato mortali non abhorreat , sed facilè in illud consentiat , & deinde dubitet de pleno consensu , non potest ita facilè præsumere , se plenū consensum non præbuisse , sed potest potius contrarium præsumere , sc :

se plenè consensisse in peccatum mortale: quia conjectura ex communiter contingentibus est efficacissima. Ita probati DD.

Conclus. 2. Qui probabiliter, imò certò scit, se mortaliter deliquisse, habet tamen probabiles rationes, se illud peccatum jam confessum esse, & alias probabiles, aut fortè probabiliore, se non esse confessum, non tenetur confiteri, quidquid aliqui in contrarium dicant. Sic Conink, Leander à SS. Sacramento, Tambur.

Ratio est eadem, quæ Conclusionis prioris: quia talis adhuc operatur nixus probabili ratione, quod ad honestatem operis sufficit; nimis enim misera esset conditio humanæ voluntatis, si in suis operationibus non posset sequi iudicium probabile, ut probatum & declaratum pluribus in *cit. quest. de act. Humanis.* Hinc sequitur.

Conclus. 3. Quotiescunque est verè probabile, quòd non tenearis hîc & nunc, hoc aut illud peccatum in exhomologeterio aperire, licitè non aperis. Ita Sanch. Suar. & alii communiter contra nonnullos. Rationem datam non repetimus, ne acta agamus, quod vetamur veteri proverbio.

Opponet nonnemo: ex dictis inferre licet, peccata mortalia dubia non esse necessariò sub dubio confitenda, quia opinio DD. hoc assentium probabilis est, sed consequens, ut
 mihi

mihî constat, est contra vos, ergo & antecedens: maj. prob. nam sententiam admittentem peccata merè & verè dubia non esse necessario clavibus subjicienda, probabilitatis munere donant Lessius, Gobat, Amicus, & Censores Collegii Romani S. Je. eidem favet Leyman; quamvis protestetur, se nil velle discernere, sed aliis considerandum relinquere: quæ etiam est intentio Haunoldi. Favet quoque Præpositus, vocans eam opinionem speculative probabilem, & Arriaga dicens, stando in ratione, non carere magna probabilitate. Eandem probabilitatem agnoscit Palao. ultra hos citantur pro hac sententia Tabiena Paludanus, Petrus Marchant. & alii. Denique ita docet Ægid. Conink. & latè defendit ingeniosissimus noster Joan. Caramuel à Lo-chawiz in *Theol. mor. l. 3. disp. 4. ut adeo hæc sententia magnam pro se habeat auctoritatem* DD. &c.

Sed neque rationes eorum parvi momenti esse videntur. Ajunt i. Conc. Trid. *sess. 14. c. 3.* asserit sub initium, *omnia peccata mortalia esse à penitentibus in confessione recensenda, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent: irèmq; circa medium: ea peccata, quibus se Dominum. & Deum suum mortaliter offendisse meminert, reliqua autem peccata, qua diligenter cogitanti non occurrunt, eadem confessione inclusa intelligi: atqui peccatorum*

dubiorum nec est conscientia, nec memoria, ergo.

Arguunt 2. S. Concil. censendum est eo loco, quo ex instituto tradidit doctrinam de Sacramento pœnitentiæ, sufficienter docuisse fideles, & nequaquam diminutè processisse; at, ubi tradit materiam hujus Sacramenti solum meminit peccatorum mortaliũ ac circumstantiarum speciem mutantium, ergo peccata dubia non sunt explicanda, aliàs S. Synodus diminutè processisset.

Arguunt 3. Tribunal pœnitentiæ habet analogiam cum Tribunali forensi: sed in judicio forensi non admittuntur hæ, similésve accusationes: *accuso Cajum de latrocinio, quia dubito, utrum occiderit? Titium de furto, quia dubito, an non furatus fuerit?* ergò neque in foro interiori admitti istæ accusationes debent, *accuso me de peccato luxurie, quia dubito an commiserim? de peccato ebrietatis, quia fortè cum plena advertentia me inebriavi.* Præterea in judicio forensi non potest quis condemnari ad pœnam aliquam determinatam, antequam sit convictus, ergo nec in S. Tribunali potest pœnitenti pro dubio peccato certa satisfactio imponi. Si hoc? ergo nec ad idem Tribunal peccatum dubium referendum est.

Arguunt 4. Christus instituit Sacramentum pœnitentiæ, ut necessarium lapsus post Baptis-

num, ut constat ex *Trid. cit. sess. c. 1.* sed ille, qui dubitat, an lapsus sit, non potest simpliciter dici lapsus, imo nec præsumi, quia *in dubio factum non præsumitur, sed demonstrari debet. l. in bello ff. de captivis postliminio reversis.* & specialiter, *nemo in dubio præsumitur deliquisse. L. meritiò ff. pro socio:* ergo

Arguunt 5. In dubio melior est conditio possidentis, ut sumitur ex *Reg. ult. J. in 6.* & habetur in *Reg. 172. & 196. H.* sed pœnitens cubicus de admissio peccato est in possessione suæ famæ ac libertatis, ergo. Ad extremum fundunt se in hoc, quòd peccata dubia non sint materia absolutionis, & consequenter nec Sacerdoti aperienda: ergo à primo ad ultimum ab integritate materiali confessionis non tantùm excusat probabilis opinio, verùm etiam dubitatio, an hoc, vel illud peccatum commiseris;

Verùm moveatur his rationibus & speculativis adinventionibus, atque etiam adhæreat in ptaxi illis, quisquis voluerit, mihi tam infirmæ apparent ac invalidæ, ut eas in conscientiam meam nec possim, nec audeam admittere. Tenco enim, ac defendo, practicè omninò veram esse sententiam affirmantem, quòd peccata mortalia dubia sub dubio sint necessariò confitenda. Ratio 1. Sumitur ex voluntate Christi, ita Sacramentum pœnitentiæ instituentis, ut ad illud non solùm pecca-

ta certa, sed etiam dubia perferrentur, ut docet perpetua Ecclesiae praxis, qua fideles in confessione semper sub dubio aperire consueverunt peccata dubia, nec aliter satisfacere existimârunt suae obligationi. Sic Suar. & Sanch. sic teste Leandro à SS. Sacramento. (quem Tamburinus Theologum perdoctum vocat) *tr. 5. disp. 5. q. 26.* alii omnes. Sic semper probis omnibus persuasum fuit, & ab antiquis tanquam certum suppositum, donec nuper ab uno & altero Authore res hæc in controversiam vocata est, & paulatim pluribus stipata Patronis: qui tamen contra antiquissimam sententiam in negotio tanti momenti, & in re ex solo jure divino dependente, non possunt Authoritate sua fundare practice probabile iudicium, nisi ratione evidenti oppositum demonstraverint, quod hæctenus non præstiterunt, nec deinceps præstabunt unquam. Ratio 2. Sumitur ex S. Concil. Trid. *tit. c. 5.* sic loquente: *oportet à penitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recenseri, etsi occultissima sint.* Jam sic: peccata mortalia, quæ sunt in conscientia, debent manifestari: at peccata dubia ut dubia sunt in conscientia, ergo & hæc ut talia debent manifestari, juxta claram mentem S. Conc. Trid. &c. Confirmatur, validè: idem *conc. l. c. & can. 7.* sola peccata venialia à confitendi

fitendi necessitate exceptit : *nam venialia in-*
quit , quibus à gratia Dei non excludimur ,
quamvis utiliter in confessione dicantur , tacere
tamen citra culpam , multisque aliis rem adii
expiari possunt , ergo non sunt excipienda à
DD. peccata mortalia dubia. Quia S. Syno-
dus à peccatis necessariò confitendis venialia
ideo excludit , quòd iis à gratia Dei non ex-
cludamur , atque adeo aperte supponit , reli-
qua omnia necessariò exprimenda esse , qui-
bus à gratia Dei excludimur : atqui peccatis
mortalibus , quæ jam dubia sunt in mente no-
stra , certa autem in oculis Dei , positò , quòd
ante à nobis commissa fuerint , excludimur à
gratia ejusdem , ut est evidens , ergo tenemur
illa confiteri. Ratio 3. Desumitur ex com-
muni consensu DD. quorum omnium usque
ad nostrum hoc novitatis (verba sunt Ralsleri
Abbat. Congregat. Benedictino - Suevicæ)
nimis quàm studiosum sæculum una & con-
stans doctrina erat , peccata dubia , eo modo ,
quo in conscientia habentur , esse necessariò
in confessione explicanda. Cujus doctrinæ
initium sanè credendum est ab Apostolis di-
manasse : nam , ut rectè arguit idem infulatus
Doctor , perpetua Ecclesiæ doctrina , in
materia præsertim usque Sacramento-
rum , luculentum argumentum est Apo-
stolicæ traditionis per constantem fide-
lium praxin ad nos derivata. Tradiderunt
quoque

quoque hanc sententiam Doctores Angelicus & Seraphicus, eorumque Præceptor Alexander de Ales, Suar. Valentia Sà, Sotus, Reginaldus, & teste Stoz innumeri alii, inter quos Diana judicat contrariam improbabilem: Leander autem nostram certissimam, Redingus demonstrabilem, indubitatum Thomas Sanch. Card. de Iugo, Castrapalao & Martinus Perez.

Neque urgent, quæ Adversarii contra nos excogitârunt argumenta. Nam *ad 1. R.* sicut rectè dicimur meminisse, & conscientiam habere eorum peccatorum, quæ probabiliter credimus à nobis esse commissa; ita bene dici peccata, de quibus dubitamus, an ea commiserimus, in memoria & conscientia nostra existere. Certè neque Adversarii negare audent, nos habere memoriam & conscientiam eorum peccatorum, quorum patimur remorsum: quando enim hic nos pungit, & urget, dicere non audemus, *nihil mihi conscius sum*, sed fateri cogimur, animum conscius remordere, atque de peccatis mortalibus dubiis, remorsum patimur, cura enim nos remordet de perdita gratia divina, si fortè ejusmodi peccata revera perpetrata fuerint, ergo.

Ad 2. Respondetur, Sacrum Concilium nomine peccatorum *mortalium*, ac *circumstantiarum speciem mutantium* comprehendere omnia mortalia crimina, sive certa sive probabilia,

babilia, sive verè dubia sint. Id quod satis superque declaravit, quando eodem loco à materia necessaria confessionis sola exclusit peccata venialia: nam, ut loquuntur Jureconsulti, *exclusio unius est inclusio alterius.*

Ad 3. Respondemus sacrum confessionis Tribunal convenire quidem analogicè cum Tribunali forensi, sed in multis ab eodem discrepare, ut, quòd idem sit Actor, reus & testis, quòd reo credatur tam pro se, quàm contra se loquenti, quòd hoc iudicium non sit validum, nisi accedente rei voluntate. Ex quibus manifestè colligitur, naturam & obligationem hujus sacramentalis iudicii non ex conditionibus iudicii contentiosi metiendam esse, sed ex voluntate & institutione Christi quem hoc Tribunal ita instituisse, ut illi etiam peccata propriè dubia subicerentur, ostendit & probat perpetua praxis totius Ecclesiæ, communis & antiquissimus DD. consensus & satis clara declaratio sacri concilii Tridentini.

Ad id, quod addebatur, in iudicio forensi non posse aliquè condemnari ad certā pœnam antequam sit convictus, nego paritarem; nam iudicium externum per se primò institutum est contra reum, ut condemnetur, ergo meritò requiritur notitia facti ex plenis probationibus, sine quibus Iudex non possit procedere ad condemnandum reum: at verò internum institutum est potius pro reo, ut absolvatur,

solvatur, gratiamque recipiat, si delictum fateatur: quandoquidem autem obligacionem confitendi peccata sua habet, certa scilicet ut certa, dubia ut dubia; quid miri quod possit ac debeat talia confitenti certa ac determinata pœnitentia à Sacerdote imponi (minor tamen pro peccatis dubiis, quàm pro certis) ad procurandam & certificandam salutem animarum.

Ad 4. Observandum est, concilium hoc ipso, quod sine restrictione loquatur, indicare, quod Servator noster salutare hoc Sacramentum non tantum instituerit pro iis, qui certò, aut probabiliter norunt, se esse lapsos in peccatum, sed etiam pro iis, qui rationaliter dubitant, num fuerint lapsi? *Ad axiomata Juris* Respondeo, illa non facere ad propositum; non enim asserimus, peccata dubia Sacerdoti aperienda esse, quasi revera facta pœsumantur; absit, sic enim non ut dubia, sed ut certa exprimi deberent; sed hoc asserimus: delicta dubia sub conditione, vel ex suppositione, *si facta sint*, prout fortè facta sunt, clavibus subjicienda esse: in quo nulla irrogatur injuria pœnitenti.

Ad 5. negatur, pœnitentem dubium esse in possessione libertatis suæ, cum ex communi consensu Ecclesiæ certò constet, existere præceptum divinum confitendi peccata dubia.

Ad 6. denique distinguo ant. peccata dubia

non sunt materia absolutionis conditionatæ, nego, absolutæ, concedo: atque hinc facile patet, meram dubitationem non liberare à materiali confessionis integritate, quæ in eo consistit, ut pœnitens omnia peccata mortalia nondum legitimè expiata, quoquo modo tamen commissa, tam quoad numerum, quàm quoad speciem, nullò penitus relicto, Confessario exponat.

ARTICULUS II.

An fas sit truncare confessionem propter impotentiam quasi physicam?

Conclusio 4. Præceptum de facienda confessione *materialiter integra* non obligat occurrente *impotentia quasi physica ex parte pœnitentis*. Ita communis: rei enim impossibilis nulla est obligatio.

Hæc impotentia locum habet in multis casibus & personis. I. Si quis diligenti examine præmisso, non potest recordari omnium peccatorum, quæ commisit, ut colligitur ex *Trid. Sess. 14. c. 5.* Quin imò, si in horum oblivione venialiter tantùm culpabilis existat, sufficere confessionem reliquorum peccatorum, tanquam certum supponit *Con. & Laym.* II. Quando ager jam cæpta narratione aliquorum peccatorum, pergere non potest, vel interconfitendum omninò sensibus privatur. III. In

constitutis in subitaneo periculo mortis, v.g. in naufragis, vel militibus ad repentinam pugnam vocatis. IV. In hominibus ignoti idiomatis, nec valentibus per signa omnia peccata sua manifestare: nam per signa tempore præcepti tenentur confiteri, ut benè notant Sanct-Gallenses nostri. Per interpretem autem nullo casu obligantur homolegesin facere, ne quidem in articulo mortis, quidquid Sylvester, Canus & Sotus articulum mortis excipiant, quia nusquam colligitur, Christum Dominum tanto cum onere præceptum confessionis *positivum* imposuisse. Ita Victoria, Henriquez, Tannerus & Gobat. V. Accidit physica impotentia aut *quasi*, in mutis simul & surdis, si nec per scripturam, nec per signa (ad quæ duo media tenentur tempore præcepti) omnia peccata explicare valeant. Hiergo omnes, ubi unum, vel alterum, vel prout potuerint, plura peccata expresserint, secundùm DD. communiter absolvi possunt ac debent, cùm pro ratione statûs sui sufficientem confessionem fecerint, hoc est *formaliter integram*, quæ tunc habetur, cùm poenitens confitetur omnia peccata, quæ hîc & nunc obligatus est confiteri, esto omittat aliqua ex justa causa, quemadmodum in his causis & personis contingit. Imo Antonius Fernandez, Alphonsus de Leone & Leander absolutè affirmant, posse Confessarium tempore præcepti, absol-

absolvere mutum, qui præbet signa doloris, etiamsi nullum ex ejus signis possit intelligere peccatum, modò alius non adsit Confessarius, qui meliùs intelligat; quod improbare non possum ob rationem indicatam.

Oppones contra superiorem parenthesis: nemo tenetur per scriptum confiteri, si aliter confiteri non possit: quia cum Soto, Richardo & aliis credendum est, ad hunc modum confitendi neminem aliquo præcepto obstrictum esse.

R. Negando ant. quia præceptum confessionis stringit, quoties sine notabili incommodo fieri potest, sicut fieri potest confessio in scripto. Neque enim est considerabile, aut morale censendum illud periculum, quod Adversarii fingunt, quòd scilicet scriptura sit exposita periculo ne retineatur à Confessario, vel perdatur, & publicetur peccatum: quia si poenitens de tali periculo timeat, poterit vel coram Sacerdote peccata scribere, vel antea scriptam chartam in manibus afferre, ne decidat, & lectam à Confessario statim comburare, vel in minutissimas partes discindere.

Urgebis. Concilium Florentinum in decreto Unionis definit, *materiam hujus Sacramenti esse oris confessionem*: at confessio, quâ Sacramenti istius materia, est de ejusdem substantia, ergo debet fieri voce, nunquam autem scripto.

R. Concilium Florent. pro materia proxima & constitutiva Sacramenti Pœnitentiæ assignâsse *oris confessionem specificativè*, non *reduplicativè* sumptam, ita ut confessio secundum se præcisè spectata sit quid substantiale, circumstantia autem *oris*, sive vocis sit quid accidentale. Alii dicunt, quòd Concilium Florentin. affirmans, *oris confessionem* esse materiam hujus Sacramenti, usum fuerit verbo *oris* ab eo, quod frequentius accidit, non quia necessariò ad valorem Sacramenti *oris* confessio requiratur: & hinc Concilium Tridentinum consultò omisisse illud verbum *oris*, & solùm dixisse, confessionem esse materiam: quæ Responsio etiam bona est.

Disputant hîc aliqui, quid faciendum confessario in casu, in quo æger ex intentione confitendi curavit vocari Sacerdotem, in ipsius autem præsentia nullum amplius verbum loqui, imò nec signum alicujus interni doloris dare potest? sed quò pleniùs hanc non minùs utilem, quàm difficilem quæstionem resolvere queam, disputare mihi placet de illa articulo sequenti. Interim sit

Conclusio. 5. Jus est dimidiare confessionem propter impotentiam quasi physicam ex parte Confessarii, quando videlicet ob imminens periculum mortis, aut morbi nequit nunc, aut paulò pòst audire totam confessionem. Ita Sanct-Gallenenses Tannerus & Gobat,

Ratio

Ratio est : quia auditio unius partis peccatorum tribuit pœnitenti jus , ut percipiat absolutionem , non secus , ac si illa impotentia proveniret ex parte ipsius pœnitentis , ergo audita una parte absolvet meritò Confessarius ægrotum , si diutius audiens morbo corripere-
tur , ut ultra pergere non posset : Et hoc contra Valentiam & Sanct - Gallens. verum etiam est tunc , quando imperfecta confessione facta , pœnitens sine ullo periculo aut damno posset confiteri alteri Sacerdoti ; nam difficile admodum est , bis confiteri idem peccatum mortale. Hinc audiendi non sunt Navarr. & Rodriquez docentes , tempore pestis non posse pœnitentes confessionem dimidiare , etsi commode nequeant fateri omnia peccata. Quin imò asserimus cum Diana , in tali casu non solum posse , verum etiam teneri Sacerdotem ex misericordia , ut aliis subvenire possit , confessionem non perficere ; quod si ipse non vellet , quia forsitan scrupulo detineretur , aut alia de causa , pœnitens , qui videret periculum Confessarii , teneretur non absolvere confessionem , quia teneretur aliis succurrere non detinendo Sacerdotem. Ali-
ter autem philosophandum foret , si plures non essent , qui beneficiò absolutionis indigerent , & Confessarius pestem vel non timeret , vel amore infecti contemneret , tunc enim pœnitens teneretur confessionem absolvere,

cùm non sit ratio illud excusans , ut rectè iterum concludunt Sanct - Gallenses.

Rursus impotentia *quasi physica* censetur adesse , quando Confessor non potest intelligere omnia peccata blæsi , naso truncatix licitè enim , Gobat teste , tales nihilominus absolventur , cum onere se sistendi pro cæteris peccatis alteri Sacerdoti , si quis melius ea percepturus sit. Et verò tales teneri tempore præcepti facere confessiones , tametsi imperfectas , docet expressè Navarrus. Insuper permittit Tannerus contra Henriquez , ut tales etiam extra tempus præcepti confiteantur ex sola devotione illa peccata , quæ possunt : quod Gobat admittit in magnis Jubilæis. Ego tales , sicut mutos , qui solum per nutus possunt confiteri , judico posse licitè confiteri , & absolvi aliquoties extra tempus præcepti. Ratio est , quia si validè possunt (uti de mutis fatentur omnes) non est æquum , ut cogantur sine culpa propria carere diu tam magno Sacramenti remedio. Sic etiam loquendo de pœnitente ignotæ linguæ , tenet Posserinus , Lopez , Leander.

ARTICULUS. III.

De absolute moribundo sensibus destituito conferenda ?

Contingit subinde , sicut supra insinuatum , ut æger ex intentione confitendi curet ad-
vocat

vocari Sacerdotem, in ipsius autem adventu, seu præsentia nullum amplius verbum loqui, nec ullum signum alicujus peccati in specie à se commissi edere possit, sed tantum signum internæ contritionis: imò sæpe tales nec signum doloris alicujus ostendere valent, quia destituti fuerunt omnibus sensibus, dum Sacerdos in via erat constitutus.

Quæritur ergo, quid adventanti Sacerdoti faciendum? Jacobus de Grassiis doctissimus Congregat. Cassin. Monachus & Pœnitentiarius Neapolitanus, tali, inquit, casu attentus sit Sacerdos, ut se motis arbitrâs, solus manens cum infirmo satagat, ut infirmus interrogatus de illis, quæ verisimile est commisisse, vel gestu vel nutu aliquod exprimat peccatum, ut ei sacerdotalem absolutionem exhibeat: alioquin id certè neutiquam licet. Verum sit.

Conclusio 6. Validè & licitè absolvitur moribundus, qui non potest quidem ullum in specie peccatum declarare, attamen ab ipsomet Sacerdote præsente petit absolutionem. Ita Cardinalis de Lugo, Becanus, Leander, & alii contra Grassium, Navarrum, Ledesmam, & alios.

Probat 1. Quia qui v. g. dicit, *se velle confiteri, se dolere de peccatis*, per hæc verba facit confessionem peccati, saltem in genere, & eo modo, quo potest, ergo in præsenti ta-

lem confessionem sufficere, plus quàm probabile est.

Probatur 2. Communis jam & vera sententia affirmat, posse absolvi pœnitentem, quando solùm in confessione dixit peccatum in communi, nullo explicato in particulari, & postea sensibus destitutus est, quia cùm integritas confessionis quoad speciem, numerum & circumstantias non sit ita necessaria, quin justis de causis sæpe possit omitti, à Fortiori ob impotentiam, propter quam pœnitens non potest, nisi in communi explicare peccatum, sufficiet ea confessio: atqui noster casus non differt ab isto; nam dum pœnitens quærit à Confessario absolutionem illis v. g. verbis, *se dolere de peccatis, & velle confiteri*, confitetur eo ipso peccatum in communi in ordine ad absolutionem, ergo.

Neque dicas: pœnitens, qui nullam specialem suorum peccatorum notitiam præbet, solùm declarat, se peccatorem esse, quod omnibus hominibus est commune (excepta sola Beatissima Virgine Maria) & ante talem confessionem notum, sed ad absolutionem desideratur aliqua notitia specialis. Ergo.

R. etiam in nostro casu pœnitentem præbere aliquam peccatorum suorum specialem notitiam: nam, ut optimè advertunt Salmanticensis, licet sacerdos antea norit, pœnitentem peccatorem esse, non tamen sciebat, il-
lud

lud id reminiscendo recognoscere, & clavis subdicere. Quòd verò solùm in genere peccatorum confessio fiat, in causa non est, quò minùs tunc legitimè fiat; nunquid enim legitima est confessio peccati mortalis in genere, si quis immemor speciei dicat, *scio me peccasse mortaliter, quamvis non recorder, qua peccati specie?* adeo ut teste Suarez, non obligetur illi peccato generico ullum addere specificum, etiam veniale? Nempe confessio specifica & numerica peccatorum non ex necessitate Sacramenti, sed ex necessitate præcepti Divini habetur, quò stante impotentia non obligat. Unde sequitur.

Conclusio 7. Sufficit, ut moribundus ille validè ac licitè absolvatur, si coram confessario edidit signa contritionis & doloris in ordine ad absolutionem. Sic Dicastillo, Joann. Medinas Corduba, Sterinx, & alii citati præpore conclusionis.

Ratio est: quia etiam tali Sacerdoti manifestat se peccasse, & velle in foro Sacramentali sententiam obtinere, ergo jam ponitur confessio, eo modo, quo poni potest, ergo infirmo remedium absolutionis applicari debet, sicut decernunt statuta Ecclesiæ Lemovicensis in Synodo, cui aderant Abbates undecim, Decani tres, Præpositi septem, Priores decem, Archipresbyteri decem &c. & refert ac sequitur Joannes Morinus *de disciplina in*

Administration. Sacr. Pœnitent. mihi fol. 742.
 Idem habetur in Rituali Ratisbonensi fol. 72.
vers. quòd si.

Sed negotium faceffit Suarez : ait enim quantumvis infirmus se ostendat devotum & contritum , si nullam fecit mentionem confessionis , & in eo statu sensum amittat , non potest sacramentaliter absolvi : quia illa contritio non est relata ad claves , neque ibi intervenit aliqua confessio , etiam generalis. Sic clarissimus Doctor. Ita nimirum plerumque homines in pœnas suas ingeniosiores sunt , quàm in sua commoda. Nobis ipsis crucem figimus , nec sinimus , ut ait Lyricus , *iracunda Jovem ponere fulmina.* Quare

R. Cùm moribundus , prævisô mortis articulo optimum animæ suæ remedium desiderare soleat , præsumendum esse , eum signa contritionis & doloris edere in ordine ad absolutionem , nisi in contrarium quid constet ; confessionem autem generalem facere , eò quòd per illa signa manifestet , se peccâsse. Talia autem signa censenda sunt , si infirmus pectus suum tundat , manus oculosve in cælum tollat , aut aliquam imaginem intentè respiciat. Quòd si trepidet Confessarius , absolvat saltem additâ conditione , *si possum.* Imò rectè absolves moriturientem licèt prædicta signa dederit , te absente , sed aliis præsentibus , qui retulerunt tibi , vel juxta mori-

bun-

bundum existenti, uti docent apud & cum Gobat Sanct-Gallenses, orco addicentes nolentem in praxi sequi nostram opinionem, vel non existenti juxta agrum, ut tradunt Lugo, Gobat, & alii. Ratio patebit ex Conclusionem sequenti.

Conclusio 8. Æger, qui ex intentione confitendi curavit vocari Sacerdotem, in ipsius autem presentia nullum amplius verbum loqui, nec ullum signum alicujus doloris dare valet, destitutus omnibus sensibus, dum Sacerdos in via moratur, non solum validè liciteque absolvi potest absque ulla conditione & scrupulo, verum etiam absolvi debet: & Sacerdos qui id facere negligit, reus videtur animarum. Ita contra Alvar. Petrum Fay Coquetium & alios S. Thomas *Opusc. 65. §. de Extrema Unct.* S. Antoninus, Angelus, Vasq. Conink, Sanct-Gall. citati iteratò à Gobat, pluresque alii.

Probatur 1. Ex Concilio Arausicano l. c. 12. & habetur *Can. qui recedunt. 26. q. 6.* ubi dicitur; *subitò obmutescens, prout statutum est, pœnitentiam accipere potest, si voluntatis præterite testimonium aliorum verbis habeat, aut presentis in suo nutu.* Idem traditur in Concilio Carthag. 3. & refertur in *can. Ægrotantes. de consecrat. dist. 4.*

Neque respondere aliquis potest, ut rectè observat Laym. his locis non agi de absolutione

tionem sacramentali, sed Ecclesiastica publicorum pœnitentium reconciliatione; Nam per pœnitentiam intelligi Sacramentum Pœnitentiæ seu absolutionis sacramentalis, nemo dubitabit, qui antiquorum PP. & Conciliorum Canones inspexerit. Quod ipsum Concilium Carthaginense 4. *Can. 76.* clarè indicat, cum ait: *qui in infirmitate pœnitentiam petit &c. Pœnitentiam accipiat*: neque enim dicere licet, mox morituros petivisse publicam, sive solennem pœnitentiam, quæ fer. IV. Cinerum in Ecclesia inchoari solita erat, sicuti constat ex *Cap. in Capite dist. 50.*

Prob. 2. Quia idem ex SS. PP. docet S. Leo *Epist. 91. ad Theodorum Episcopum Foro Juliensis.* & stabilitur in *Rituale Romano Pauli V. in ritibus Sacramenti Pœnitentiæ*, ubi expressè non solum permittitur, sed præcipitur omnibus Parochis absolutio in dicto casu.

Prob. 3. ratione: Confessione Sacramentali debet impendi absolutio sacramentalis, sed talis facit veram confessionem sacramentalem, ergo. Min. probatur: talis in genere saltem se accusat de peccato, quod ad salvandam Sacramenti essentiam sufficit, cum extrema necessitas eum plus facere non permittat, ergo facit confessionem formaliter integram, ac proin veram confessionem sacramentalem, & consequenter debet absolvi, ex charitate quidem à quocunque Sacerdote in absentia proprii,

proprii, ex iustitia autem à proprio Sacerdote, seu Parocho, si præsens sit. Quod etiam testibus Theologis S. Galli verum est respectu eorum, qui contrariam sententiam tenent, quia, cum hanc sententiam possint in praxi tutò sequi, idque saluti moribundi sit valde expediens, & fortè etiam necessarium, si nimirum solum sit attritus, sequi tenentur vel ex charitate, vel ex iustitia simul, prout immediatè ante conclusimus.

Neque cunctetur, aut tergiversetur Sacerdos, quando ii, qui testificantur de petitione confessionis, hanc non audierunt ab ipso infirmo, sed ab aliis, qui ab infirmo immediatè perceperunt hoc ultimum illius desiderium: quia ad absolvendum in periculo mortis sufficiens est mediata notitia, quæ ex testibus mediatis haberi potest, sicut optimè ex Lugone notat Leander: re enim vera, si dein Sacerdos præsens præsentem moribundum absolvat, confitentem sibi præsentem absolvit, quamdiu namque ille vivit, tamdiu continuat *moraliter* confessionem genericam suorum peccatorum, prout potest. Sufficit quoque unus idoneus testis, quia ubi non agitur de præiudicio alterius, creditur uni testi, neque est in his necessaria probatio juridica.

Objicitur 1. Juxta Concilium Trident. *Seff. 14. c. 5.* Ea confessio est pars essentialis Sacramenti Pœnitentiæ, per quam status pœnitentis cognosci

cognosci possit : sed nequit cognosci per signa tantum universalia , quale est petitio , seu desiderium confitendi , ergo infirmus , qui vocari curavit Sacerdotem , in ipsius autem presentia nec verbô , nec alio signo potuit in specie aliquod peccatum exprimere , nequit absolvi. *Confirmatur* : absolutio est actus judicialis , ergo poni non potest , nisi peccata in particulari , & sigillatim cognoscantur.

R. Disting. major. Ea confessio est pars Sacramenti , per quam adæquatus status pœnitentis cognoscitur , nego , saltem inadæquatus , concedo , & sic distincta min. nego consequentiam. Ratio est , quia ad confessionem requisita integritas plus non postulat , quàm ut explicentur ea peccata , quæ explicari possunt , si ergo superveniat impotentia aperiendo singula peccata , pœnitens absolvi poterit , *cognitis utcumque vel in genere vel in specie illius peccatis , vel etiamsi confitendi desiderium per se , aut per alios ostenderit.* Ut habet in terminis Rituale Romanum. *Ad Confirmationem* nego conseq. quippe ex generalibus pœnitentiæ signis Sacerdos bene ac prudenter judicare potest , pœnitentem beneficio absolutionis indigere , & hîc & nunc absolvendum esse.

Objic. 2. Absolutio sacramentalis debet super aliqua saltem peccata *directè* cadere , quod in hoc casu ægri non fit , ergo.

R. Moribundum *directè* absolvi à peccatis in genere cognitis, sicut ea, quantum potuit, in genere manifestavit.

Ob. 3. ac præcipue: Clemens VIII. in Bulla data Anno 1602. die 20. Junii damnavit hanc propositionem: *licet per litteras aut internuntium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere;* ac deinde viva voce explicuit, etiam hunc casum illo suo decreto contineri, Nugno teste.

R. Contra Nugnum, Clementem VIII. hujus decreti occasione de nostro casu interrogatum respondisse, eum suo decreto nullo modo comprehendi. Testantur hoc Card. Bel- lar. & Petrus Lombardus Archi-Episcopus Ar- macanus, primas Hiberniæ; & addit Suar. constare sibi tum ex ore ejusdem Pontificis & Pauli V., tum ex sententia multorum Card. non fuisse Pontificis mentem, ut negetur ab- solutio tali ægro. Quæ testimonia contra vacillantem Nugni fidem subsistere, liquet ex allegato Rituali Romano Pauli V., cui Ratis- bonense Authoritate & jussu Reverendissimi & Illustrissimi Capituli Cathedralis editum *loco citato* consonat.

Replicat Nugnus: Clemens VIII. damnavit Confessionem factam absente Sacerdote; at in casu nostræ controversiæ confessio fit ab-
sente

sente Sacerdote, ponimus enim in terminis terminantibus, quod æger in præsentia Sacerdotis nullum contritionis signum dare possit; ergo temerarium est dicere, quod nihilominus absolvere possit; debeátque.

R. neg. min. quia æger ille confitetur præsens præsentí Sacerdoti per testes, quasi per interpretes, si hi in præsentia Confessoris & pœnitentis perhibeant testimonium pœnitentiæ, dispositionis ac petitionis confitendi factæ; vel certè quatenus *moraliter* censetur adhuc durare in confessione antea facta, quando scil. ex intentione confitendi Sacerdotem vocari curavit, cum jam pleniorẽ homologari facere non possit. Sed & Confessor in præsentia examinat conscientiam ægroti, eo modo, quo potest, & suis oculis videt eum vivere, adeóque ex ea parte esse capacem Sacramenti, & non posse nunc se melius disponere ad confitendum, quod necessarium est; ac sufficit, ut Confessor iudicium ferat de sufficientia illius Confessionis.

Sed jam gravissima excitatur difficultas, an possit absolvi moribundus, sensibus destitutus, quando nullus est testis, qui possit dicere eum antea confessionem petiisse, aut signum pœnitentiæ dedisse? Negant tunc posse impendi absolutionem Suar. & alii DD. communiter, ac teste Gobat, latissimè, doctissimè Ralslerus Abbas,

Movetur 1. Quia Concilia & Pontifices semper addunt conditionem testimonii aliorum, ut absolvatur infirmus, qui non amplius signum aliquod exhibere potest: sed frustra requireretur ea conditio, si sine illa possent absolvi moribundi qualescunque, ergo. *Confirmantur:* Quia cum in Conc. & Pontificum textibus requiratur in poenitente sensibile signum, per se, vel per alios significatum Confessario; non expedit, in re tanti momenti sub pietatis specie sapere plus, quam omnes nostri SS. PP. sapuerunt, sed observare terminos, quos apposuerunt nobis.

Movetur 2. Hac gravi ratione: deficientem parte essentiali Sacramenti, nequit illud, ne quidem sub conditione conferri, nulla enim res potest existere sine sua parte essentiali nec essentiam ullus necessitatis casus immutare potest: atqui in huiusmodi casu deficit pars aliqua essentialis Sacramenti poenitentiae, nempe confessio & dolor sensibilis, ergo nequit illud in huiusmodi casu nequidem sub conditione conferri.

Concedo huic opinioni magnam speculativam probabilitatem: quoniam verò ultima rerum linea mors est, & in illo extremo temporalis ac perpetuae mortis periculo, non solum morale, sed etiam speculativum Theologum maxime sollicitum esse oportet de probabilitate practica; videtur contemptio unius & alterius

terius severiore calamo & foeda sugillatione
statuenda.

Conclus. 9. Confessarius potest moribundum absolvere, etsi nec confessionem petierit nec signa doloris in periculo mortis dederit dummodo prius Christiano more vixerit, Sacramenta frequentaverit, bonus & fidelis fuerit æstimatus. Ita notissimus toto orbe Joann. Caramuel, Bonagrata, Petrus Marchantius Salmant. Vasq. Leand. Joan. Moring, Tamb. & post alios plures Colend. meus in *Theologia speculativa* Salisburgi Professor; P. Desiderius Schapperger in *Amara dulci, & fidei morientis Christiani Patrocinio*, qui nominatim allegant pro sua parte alios 21. Authores. Pro hac sententia stat etiam *Sacerdotale Romanum* cum dicitur, ex doctrina S. Antonini absolvi posse moribundum assuetum frequentare confessionem & communionem, quamvis repentino casu oppressus Sacramenta non petierit. Eandem sententiam tenuit Alex: Ludovisius Archi-Episcopus Bononiensis, & postea summus Pontifex Greg. XV. dictus, in *Memoriali Confessariorum*, ubi præcipit ita in praxi observari. Denique testatur Gabr. Loth: Cant. Reg: Suarium pietate & doctrina eximium Romæ hanc opinionem secutum fuisse. Quare

Prob. Conclus. 1. Autoritate Clementis VIII. viri prudentissimi, qui, ut lego apud Caramuel Leand. Moricum è fabrica S. Petri ca-

su ruentem vidisset, mox eum sub conditione absolvit, dicens, *si capax es, absolvo te à peccatis tuis.* Negat quidem hoc factum Pontificis Card. de Lugo: ego verò pluribus Authoribus idem referentibus fidem adhibeo, & addo ipsum Lugonem testari, quòd nostra sententia in castris Belgicis (in quibus hodie Sereniss: Electorem nostrum MAXIMILIANUM EM-MANUELEM &c. &c. Dominus Exercituum saluum servet ac incolumè) praticetur à multis Confessariis, qui milites moribundos, etsi nulla signa dare possint, absolvunt &c.

At fortè audacter dices cum Bauny, in eo facto Pontificem errare potuisse, cùm id non egerit tanquam Pontifex, sed ut Doctor aliquis privatus. R. Primum in unoquoque genere esse exemplar cæterorum *arg. cap. ex litteris de constit.* ac proinde magnam probabilitatem tribuere factum summi Pontificis nostræ sententiæ, quidquid neget Bauny.

Prob. 2. Absolutio sub conditione potest dari, quando dubitatur, an pœnitens habeat usum rationis; sic puer, si omnibùs consideratis, de ejus capacitate dubium maneat, absolvi potest sub conditione, saltem animo retenta, uti monet Zambranus, imò in articulo mortis absolvi debet, inquit Laym., nam in tali præsertim casu necessitatis, *in dubio inclinandum est in favorem anime.* Rursus potest sub conditione absolvi pœnitens, si dubiteretur,

an ea, quæ confitetur, sint peccata? & quando dubitatur, num moribundus ex angustia mortis, vel ex compunctione cordis signa doloris ediderit, conceditur à Diana, Digast. & aliis, debere impendi conditionatam absolutio- nem; ergo etiam in nostro casu, quo nullus audire, vel nunciare potuerit, prudenter tamen dubitare Confessor, moribundum ali- quod signum doloris edidisse, utpote bonum Christianum & salutis suæ studiosum (de tali enim cur quis dubitet?) impertienda erit ei sub conditione absolutio. Conf. Quando non potest haberi certa materia Sacramenti ad salutem necessarii, licitum est in extrema necessitate adhibere materiam dubiam, v. g. in extrema necessitate deficiente certa aqua potest ac debet conferri Baptismus in lixivio- jusculo, cerevisia valde tenui & secundum Granad. in aqua rosacea, etsi postea Baptismus sub conditione sit repetendus; ergo similiter in extrema necessitate licebit, ac debebit sub conditione absolutio impendi, quæ cadat super dubiam confessionem, ceu proximam materiam Sacramenti poenitentiae necessarii ad salutem.

Prob. 3. ad ministranda moribundo Sacra- menta Eucharistiae & Extremæ Unctionis, suf- ficit, quòd per Christianam vitam, quam duce- bat, ostenderit implicite voluntatem recipi- endi ea Sacramenta in articulo mortis:

nam

nam qui vivit more catholico, etiam voluntatem habet moriendi more catholico, est autem mos & ritus Ecclesiæ consuetus, ut dentur illa Sacramenta infirmis, ergo ea ipsa voluntate implicitè & interpretativè censetur velle eadem Sacramenta suo tempore recipere. Jam sic: atqui per similem vitam non minùs ostendit voluntatem recipiendi sacramentalem absolutionem in articulo mortis maximè omnibus Christianis exoptandam, ergo illa voluntas sufficit ad dandam moribundo absolutionem, cum hæc possit dari ei, de quo constat voluisse confiteri.

Prob. 4. In necessariis ad salutem tutior pars est amplectenda, & certiori periculo occurrendum, sed hic versatur moribundus in summo periculo, & tutior pars est, amplecti nostram sententiam gravium DD. autoritate & rationibus munitam ac firmatam, ita ut Vasq. & alii, nolentem in tali casu absolvere *necatorem animarum* vocare non vereantur. Neque de irréverentia Sacramento inferenda, si fortè moribundus reapse nullum signum doloris dederit, timendum est; quia omne periculum irréverentiæ ac sacrilegii cessat, apposita absolutioni conditione, *si capax es*. Hæc proinde sententia, quam ipsemet Diana & Banny probabilitate non carere meritò fatentur, in praxi observari debet, quod ego inquit Leander Romæ in occurrente casu semel &

iterum feci, nec pœnituit. Quin imò testatur & alii, id ipsum passim practicari in diversis Provinciis, scientibus nec reclamantibus quorum interest: ejusmodi praxin, si mala sit reprobare, ac prohibere.

Hanc opinionem extendit P. Bonagr. Hasb. Capuc. ad casum, quo moribundus laborat infamiâ malæ vitæ, vultque singulariter, eam doctrinam à suæ Seraphicæ Religionis Confessariis redigi in praxin. *Insuper* si quis forte actualiter peccando tam subito destituatur sensibus, ut non possit *humanitùs loquendo* atteri, regulariter ipsi sine absolute dimittendus non videtur, cùm rarissimè contingat, ut morti vicinus non velit suæ saluti consulere per attritionem. Id, quod & Tambur. docet citatus ab eodem Hasbenfi.

Verùm, quoniam prudenter præsumi nequit illū esse re ipsa attritum, qui *humanitùs loquendo* non potest atteri, nullatenus subscribo quoad ultimum ambobus Doctoribus. Nec existimo, ullum Confessarium impertiturum fore absolute iis, qui sine ullis profusis signis doloris subito privarentur sensibus, vulnerati lethaliter in turpi congressu, vel in duello solemni, vel in formali blasphemia. Quòd si tamen post peccatum commissum aliquamdiu usi fuissent ratione, præsumerem, esse saltem attritos, quia constat tales communiter signa doloris edere, & præsumptio haberetur pro

pro veritate, quamdiu ea non eliditur, ac demonstratur, hinc & nunc fallere. DD. *in cap. semel malus. de Reg. Juris. in 6.*

Quoad primam p. Hasbensis doctrinam nonnihil hæreo: quia tam scelerata voluntas, quam hæctenus demonstravit is, qui infamiâ malæ vitæ laborabat, meritò in eo permanere præsumitur, donec mutata aliquo argumento probetur, ut patet ex *Cap. Majores. §. dormientes. extra de baptismo. & ejus effectu ibi: in eis intelligitur contradictionis propositum perdurare.* Ideo tali repentinò morbò cadentì absolutionem non concedo, nisi eam vel per se, vel per alios petat, & petitione sua se pœnitere probet.

Ad 1. Fundamentum contrariæ sententiæ non omninò deficere testes in nostro casu, quia eo ipso, quòd alii testificentur, illum priùs Christiano more vixisse, Sacramenta frequentâsse, bonum & fidelem æstimatum fuisse: testificantur etiam prudenter dubiam illius confessionem externam, & ideo vel maximè, quòd hujusmodi fideles in eo periculo, si vel per modicum tempus sui compotes existunt actu sensibili & externo, vel confessionem poscant, vel signa pœnitentiæ edant, testibùs PP. Salmanticens.

Ad Confirmationem dico, sicut stante dubio de signo sufficienti ad conferendam absolutionem, possum ac debeo in extrema necessitate

cessitate impendere absolutionem sub conditione, & tamen propterea non censerer sub pietatis specie velle plus sapere, quàm sapuerunt SS. Patres, sed eorum mentem piè ac reverenter explicare; ita, quando in nostro casu testimonium bonæ vitæ, & famæ ac frequentia Sacramentorum attendens assero, sufficere illud pro materia dubia Sacramenti in extrema illa necessitate sub conditione conferendi, non sum censendus, velle sapere ultra mensuram SS. Patrum, sed piè ac reverenter eorum placita explicare ac interpretari.

Ad alterum fundamentum neg. deficere partem essentialem Sacramenti; adest enim dolor sensibilis rationabiliter præsumptus per fidem ac vitam christianam, petitio item confessionis, adeoque etiam qualis qualis confessio, similiter ex fide & vitâ piè actâ rationabiliter præsumpta & apta, in quam forma absolutionis sub conditione cadat in tanta necessitate; nam, ut Joan. Caram. more suo subtiliter & ingenuosè, singulæ vitæ Christianæ actiones sunt totidem linguæ, quibus homo extrinsecè protestatur se velle, antequam moriatur, confiteri. Et ut Joan. Morinus: reconciliationem petit à Sacerdote non verbis, sed r apse, qui bonis operibus, vitæque fideliter & catholicè transacta illi demonstratis, eam aliter morbo afflictus petere non potest.

Pergamus enumerare reliquas causas liberantes ab integritate materiali confessionis.

ARTICULUS IV.

An excuset impotentia moralis?

CONCLUS. I. Excusat à confessione *materiale* integra impotentia moralis ex parte pœnitentis. Ita Navar. Reding, Sanct-Gall. & alii. Censetur autem talis impotentia adesse, quoties absque gravi damno proprio, vel alieno, nequit quis integram omnium peccatorum facere confessionem: præceptum enim de facienda integra confessione non obligat cum tanto incommodo, cum lex, seu *jugum Christi suave sit, & onus ejus leve.*

Hinc I. Si ex confessione alicujus peccati infamia gravis sequatur, non teneris illud in particulari manifestare, ut si prudenter & ex gravi fundamento timeas, ne Sacerdos peccatum tuum sacrilegè revelet. Quod tamen intellige de revelatione, ad quam ipse non teneris: potest enim talis esse casus, ut debeas Confessario licentiam dare manifestandi illud ipsum peccatum extra confessionem, & si eam licentiam dare nolueris, Confessarius non possit absolvere te. Quò casu non excusaris ab eo peccato confitendo: quia hoc damnum non est aliud, quàm quòd necessariò consequitur ex obligatione ipsius pœnitentis. Lugo, Con: Perez. Similiter sufficientem cau-

fam tacendi peccatum non affert privata tantum Sacerdotis mala de te existimatio, quod v. g. Confessarius te antea habitum pro valde pio & casto, intellecto postea peccato tuo gravi in mente sua sit habiturus pro gravi peccatore, aut impuro; quia hæc *immediate*, & quasi *per se ac intrinsece sequuntur* ex confessione, & tamen his non obstantibus à Christo præcepta est. Præterea, ut propter gravem infamiam, quam ex sacrilega revelatione Confessarii times, aut ob vitandum simile aliud malum extrinsecum liceat dimidiare confessionem, debet adesse aliqua necessitas, hinc & nunc tali Confessario confitendi: si enim sine gravi incommodo potes quærere alium Confessarium, aut paulò post alteri integrè confiteri, teneris abstinere, non tamen valde diu, præsertim consuetudinem tuam, vel si Jubilæum promerendum sit, & maximè, si præceptum confessionis, aut communionis (quam sine publica infamia, vel scandalo omittere non potes) aut necessitas celebrandi Missam urget: quippe cum sit grave incommodum, diu Sacramentorum fructu carere, confessionem autem Christus in spirituale bonum hominis instituerit, non censetur ejus integritas cum tanto incommodo spiritali obligare. Ita idem Perez, Reding & Sanct-Gall.

Dices: ergo habens tantummodo unum mortale, de quo periculum seu grave damnum
timet,

timet, ne quidem in genere obligatus est illud confiteri, sed potest hinc & nunc totaliter silentio præmere: sed hoc non videtur admittendum, quia talis peccator ita se habet, sicut qui recordatur, se fecisse aliquod peccatum mortale, sed meminisse nequit qua peccati specie; atqui iste tenetur dicere, se peccasse mortaliter, non tamen recordari, qua peccati specie; ergo etiam alter tenetur peccatum suum saltem in genere confiteri ac dicere, v. g. *recordor cuiusdam gravis peccati; sed non occurrit mihi pronunc, quale fuerit*, intelligendo scilicet de notitia, quæ deservire possit ad confitendum illud hinc & nunc absque probabili periculo, prout Lugo, Candidus & Leander sollicitè restringunt.

ix. Hos Authores probabiliter ita docere, sed æquè probabiliter concedo illatum. Ad probationem in contrarium nego paritatem, quia, qui novit se mortaliter peccasse, sed non ampliùs recordatur speciei peccati, non potest ullam excusationis causam afferre Confessario, cur neque in genere illud peccatum confiteri teneatur? & fortè haud ampliùs recordaturus esset speciei illius: at verò, qui de dicto periculo, seu damno timet, hanc habet justam causam reticendi suum peccatum jam totaliter, quòd id postea teneatur suo tempore confiteri in specie completa, sicut jam sciens prudens confiteri teneretur, nisi *impotentia moralis excusa-*

cusaret: quæ ampliatio mihi magis probatur, quàm apposita restrictio: quippe cùm nullum in Evangelica lege sit tam grave præceptum, quàm confessionis, teste Ludovico Beja, tantò magis pœnitentium conscientiiis consulitur, quantò illud leviùs redditur.

2. Potes reticere peccatum, ex cujus confessione prudenter times tibi oriturum grave damnum corporis: v. g. ne confessarius notitia confessionis utatur, imposterum graviter te oderit, aut malè tractet, præsertim, quando ab eo in aliquibus rebus pendes, ut si ab eo sustentaris, sive inservias, aut cohabites. Perez, Reding, Sanct-Gall. Ratio est, quia alioquin præceptum confessionis esset intollerabile humanæ fragilitati.

3. Licitè facis confessionem *formaliter* tantùm integram, ob periculum animæ, v. g. quando ob infirmitatem tuam metuis, ne si diutiùs hæreas in examine circa peccata, ad prava desideria exciteris: tunc enim præstat, ea leviter examinare, quàm delectando peccare. Quam ob causam monent DD. communiter, Confessarios quoque in similibus peccatis, eorùmque circumstantiis examinandis valde cautos se gerere debere. *Præstat*, inquit, *Conink*, *Sacerdotem minùs perfectè peccatum pœnitentis intelligere, quàm vel illi, vel sibi aliquod periculum scandali creare.*

4. Si fœmina confitendo peccata carnis timeat

tineat periculum sollicitationis ad similia, vel certè importunas preces, aut instantiam Confessarii, quod non leve est incommodum, potest illa peccata tacere. Si verò nihil horum timeat, non est, quòd curet de malitia Confessarii. Debet tamen observare legem communem charitatis præcipientis, ut, si possit commodè vitari damnum proximi sine damno nostro, devitetur. Quare, sicut ad petendum Sacramentum ab illo, qui est in peccato mortali, requiritur aliqua specialis utilitas petentis, sic debet in præsentì intervenire specialis causa excusans ad confitendum, huic & non alteri. Ita Lugo, Reding.

Adverte autem, & benè nota cum Rasklero, ut aliquis excusetur ab integritate materiali confessionis, non sufficere quascunque suspensiones leves, sed requiri prudens & rationale iudicium, hæc vel similia mala & damna ex confessione sui peccati, sibi vel Confessario, vel alteri obventura esse. Atque ideò gravissimè peccaret, qui levi suspitione actus, ne Confessarius sigillum frangeret, vel porrò ad peccatum sollicitaret, vel porrò ipsemet in idem peccatum laberetur, peccatum mortale in Confessione omitteret. Prudens autem & rationalistimore esset, si pœnitens sciret, Confessarium sigillum aliquando fregisse, aut quenquam ob peccata in confessione audita malè tractasse, ad flagitium sollicitasse, aut

tam proclivem esse in ea vitia, ut obvias quasque sibi familiares facilè ad turpia sollicitet. Sine tali autem fundamento malè de Confessario poenitens non suspicetur, quia Sacerdotes Dei sunt ex vocatione sua piscatores hominum: officium autem piscatoris est non ultimum scientia notandi, ut se; possit inter mundanos & malos homines, itèmq; inter mulieres conversari, & tamen non submergi, sed semper se immunem ab iis sordibus & periculis conservare &c.

5. Excusantur à materiali integritate scrupulosi, qui perpetuò anguntur de oblitis, quia, esto aliqua confessi non fuerint, quia tamen ex nimio timore turbatur ratio, ut non possit rem rectè examinare, non tenentur tamen cum tanto damno, & periculo anxietatis perpetuè procurare integritatem confessionis, ut notant Coninck. Bonac. Laym. Azor, Becanus.

Sed Continuò remorsum patior, inquit scrupulosus peccati commisi, & non possum deponere gravem sollicitudinem integrè confitendi.

Ecce charissima anima, ex Cajetano Archi-Thomista, Suar. Recentiorum antesignano, & recentissimis Theologis Sancti - Gall. quorum cursum Theologicum duæ florentissimæ universitates, Salisburgensis sc. & Dilingana approbarunt, multisque aliis probatissimis

DD. Ecce inquam, contra inanem remorsum tuum, & nimiam sollicitudinem rectè confitendi media efficacissima, tutissima.

Remedia contra inanem remorsum peccati commissi.

1. Scrupulosus non credat, se mortaliter peccasse, nisi certò & evidenter sciat. 2. Scrupulos contemnat, contra illos agat, & non magis timeat, quàm magnanimus Hercules sibilum anseris. 3. Non judicio proprio nitatur, sed occurrente in contrarium quacunque ratione, simpliciter credat, & obediat Prælato suo, aliis piis ac probis viris, præsertim Confessario, ac Patri spirituali suo.
 4. Non committat, ut ad Confessarium, vel alium virum doctum ac pium continuò avolet consilii causâ, sed accipiat ab eo principia generalia, à quibus nullo modo recedat. 5. Non semper & statim instituat examen super præsentis scrupulo, sed differat in aliud tempus, examini conscientie deputatum. Sin aliqua necessitas urgeat tranquillandæ conscientie, fortè propter administrationem alicujus Sacramenti requirentis statum gratiæ, non opus erit examine, sed sufficit conditionata contritio, si fortè Deum offenderit. 6. Acquiescat in probabili ratione, vel Autoritate, & inspiciat vitam prudentum ac bonorum hominum DEO hilariter ac quietè
- ser-

servientium : imò scrupulosis expedit , de industria sectari laxiores , quamvis minùs probabiles sententias , donec conscientia ad debitam moderationem revocetur. 7. Nunquam otietur , quia *otiositas inimica est animæ* , teste Sanctissimo Legislatore nostro. c. 48. Reg. & implet phantasiâ cogitationibus scrupulosis.

Remedia contra nimiam sollicitudinem rectè confitendi.

1. Nullum peccatum confiteatur , nisi certum & indubitatum , omissis omnibus dubiis , generatim tamen doleat de omnibus suis peccatis. 2. Antiqua peccata non repetat , quamvis non meminerit , se esse confessum. Imò sciat , se non esse obligatum confiteri peccata , nisi , quæ jurare possit esse mortalia & nunquam se esse confessum. 3. Non instituat confessionem generalem (nisi speciali lege cogatur) abhorreat potiùs à peccatorum præteritorum memoria , perinde ac dæmonis suggestionem : non enim expedit refodere cadaver veterum peccatorum , unde novi vermes scaturiant. 4. Non delegat sibi Confessarium rigidum , & severum , sed benignum & resolutum , attamen satis doctum ; si enim scrupulosus Confessarius scrupulosum poenitentem dirigat , *cæcus cæco ducatum præstat , & ambo in foveam cadunt.* Matth. 15.

Illi autem omnium optimè scrupulos eximere nōrunt, qui ipsi aliquando iis agitati sunt.

Omnium istorum remediorum reddunt optimas & singulares rationes DD. nominatim & tacito nomine allegati. Fundamenta præcipua illa duo sunt, quæ initiō hujus numeri indicavi, nempe quòd in scrupuloso ex nimio timore peccandi turbetur ratio, & cum tanto damno ac periculo anxietatis perpetuæ materialem confessionis integritatem non teneantur procurare. Solùm illud addo, monéoque, ut Confessarius scrupulosi gerat se instar oraculi Delphici, authoritative & resolute respondendo, sine ulla hæsitatione, nec responsionis suæ ullam rationem aut probationem adferat, quia, nisi scrupulosus de conscientia suæ arbitro sentiat, quod Doctissimus Alviset noster de suo Magistro sensit, publicisque litteris commendavit, *meus Magister quoad me est Author gravis: nec redivivus Salomon ipse morbo mederi poterit.* Ratio est, quòd hæsitatio in respondendo, & subtilitas in discutiendis argumentis & solvendis objectionibus scrupulos augeat, ac conscientiam magis intricet, dum frustra querit omnia per certitudinem, quæ in moralibus rarissimè haberi potest.

6. Excusatur ab integritate confessionis is, qui certum aliquod peccatum nequit confite-

ri, nisi violando sigillum Sacramentale. Ita omnes Neoterici DD. contra nonnullos superiorum sæculorum.

Probatur; quia majus bonum est servare sigillum confessionis, quàm facere confessionem integram: magis enim pertinet ad reverentiam & favorem Sacramenti obligatio secreti servandi in iis, quæ ex confessione, vel in ordine ad istam sunt cognita, quàm integritas confessionis, cum ex illius sacratissimæ obligationis violatione deterrentur homines à facienda confessione.

Huc etiam referunt aliqui casum, quo quis non potest explicare peccatum suum, nisi manifestet complicem? verùm, ne articulus iste nimium excresecat, sit.

ARTICULUS V.

An pœnitens possit, vel etiam debeat manifestare complicem peccati?

HAbes v. g. matrem defunctam & aviam, unicam sororem, Parocho tuo optimè notam, & cum hac incestum commisisti. Quòd si ergo confessus fueris, te commisisse incestum (quod est etiam in nostra Diœcesi Ratisbonensi Sedi Episcopali reservatum in linea ascendenti & descendenti, primo itidem gradu laterali) statim Parochus advertet sororem tuam tecum peccasse. Ideo docent Navarrus, Arriaga, & ex nostris Sayrus, Graphius;

phius, Llamas Cisterciens. aliique, posse te peccatum illud reticere, imò debere, vel certè debere te illud generalius tantùm confiteri, dicendo v. g. *commisisse te fornicationem*, aut confiteri tantùm consensum internum totius speciei, exprimendo, *te concupivisse sororem tuam*; quia hujusmodi confessione socius criminis, infamiam non incurrit. Nos in hac complicum materia sat frequente statuimus sequentes conclusiones.

Conclusio i i. Graviter delinquit pœnitens, si absque legitima causa manifestet in Confessione complicem cum notabili jactura boni nominis: secus, si cum levi.

Patet ex *Tract. de Jure & Justit.* ubi cum communi traditur, detractionem ex genere suo esse peccatum mortale, per accidens tamen non rarò esse veniale. Unde si persona, & culpa sit talis conditionis, ut ferè pro nihilo reputetur, quòd de tali persona tale peccatum reveletur Confessario, non erit grave peccatum illud revelare. Mortale autem erit, si culpa peccata conditione personæ gravis censeatur. Quare benè attendant Confessarii, ne permittant pœnitentes in confessione explicare *directè* aut *indirectè* complicem criminis, aut alia aliorum peccata narrare, quando id ad integritatem confessionis non est necessarium; sic admonet S. Bonaventura, Sanct-Gall. Laym. quamquàm S. Thom. Cajet. & Gabriel non improbabili-

D

ter

ter negent, intervenire gravem culpam, si præter infamationem apud Confessarium nihil aliud sit timendum: talis enim manifestatio videri potest leve in fama detrimentum.

Conclusio 12. Si haberi commodè possit alius Confessarius, qui æquè profuturus sit spiritali salutem, & non novit complicem, oportet hunc accedere. Ita omnes contra Fagundes scribentem, non esse præceptum, sed consilium duntaxat, ut pœnitens alium quærat Confessarium, concedentem tamen, quantum commodè fieri potest, curandum esse, ne Confessarius veniat in suspicionem personæ complicis, veniendo v. g. noctu, veste, ac voce mutata.

Probaturs conclusio. Quia ratio naturalis docet, ne quidem coram uno esse quemquam sine necessitate & causa graviter infamandum, quia magnum & notabile bonum est Fama juxta illud *Eccl. 41. Curam habe de bono nomine, hoc enim magis permanebit tibi, quam mille thesauri magni & pretiosi.* Accedit: quòd fieri possit, ut quis malit sua crimina multis externis, aut plebeis hominibus esse nota, quam Prælato v. g. Parocho, aut alicui viro gravium quo assiduè versatur, vel à quo dependet, etiamsi iste crimen non sit divulgaturus, sicut divulgare non potest Confessarius.

Conclusio 13. Si nihil horum locum habeat, adeoque pœnitens nequeat commodè
nani-

manisci Confessarium, cui integrè peccatum suum ita confiteatur, ut complex non adeat magnam nominis jacturam apud Confessarium, potest ac debet integrè confiteri, non obstante complicitis infamiatione. Ita S. Thom. in 4. dist. 16. q. 3. a. 2. quest. 5. S. Bonaventura & alii plures, cum quibus sentit D. Bernardus Opusc. de formula honeste vite, in fine, ubi ait: De nullo prorsus sinistre loquaris, quantumcunq; sit verum, vel manifestum, nisi in confessione, & hoc ubi non potes aliter manifestare peccatum tuum.

Omissis variis probationibus, quarum inefficaciam ostendunt Arriaga & Dicastillo, sic argumentor 1. cum Rasselero: majus habeo jus ad famam meam tuendam, quàm alter habeat, ut ego conservem ejus famam: sed integritas confessionis obligat me ad manifestanda mea peccata, non obstante infamia, quam apud Confessarium incurro, ergo etiam eadem integritas confessionis obligat me ad manifestandum complicem peccati, non obstante infamia, quam ipse apud Confessarium incurret, cum hæc non minùs, quàm illa per se ad integram peccatorum meorum homologationem consequatur.

Argumentor 2. cum Haunold. Complex habet quidem jus ad suam famam, sed non cum tanto meo incommodo, quantum subirem, si non liceret mihi totam speciem peccati expli-

care, ergo non potest esse rationabiliter invitus, quòd plenè aperiatur delictum Confessario sine periculo ulterioris damni, & in tam arcano iudicio, quando hoc est necessarium, ut possim integrè meum peccatum confiteri, directam ejus absolutionem obtinere sine onere idem peccatum iterum confitendi, accipere competentem instructionem & correctionem &c. propter quæ bona Christus hoc Sacramentum instituit, & integritatem confessionis præcepit, eamque impositione sigilli facilitavit posthabitâ illis bonis pœnitentis fama, eum obligando, ut cum sui infamatione illa bona procuret: ergo, inquam, non potest complex rationabiliter esse invitus, si propter hæc ipsa bona consequenda integrè peccatum meum confitear, quando aliter non possum bona illa consequi.

Censetur autem quis non posse commodè nancisci Confessarium, cui integrè pandatur peccatum sine infamatione complicitis, quando pro illo inveniendi oporteret differre confessionem cum jactura communionis paschalis, Jubilei, vel Indulgentiæ, vel quando Sacerdos solitus quotidie ex devotione celebrare, non posset differre confessionem, nisi cum jactura trium Sacrificiorum. Idem dicendum de illo, cui est tam grave privari sua ordinaria cõmunionem, quàm communiter grave est Sacerdoti abstinere triduo à Sacrificio Missæ. Item, quando

quando quis deberet per triduum vivere in tali peccato, nec *directè*, nec *indirectè* remisso per absolutionem, seu, si nequirit intra paucos dies habere alium Confessarium: *re quippe vera*, inquit Gobat citatis Reginaldo Lugon. & Sanct-Gall. *Est id non leve incommodum*. Item quando quærendus esset cum magno labore, aut molestia alius Confessarius, ut notant omnes: quæ tamen molestia multò major debet esse pro excusando pœnitente, qui complicem seduxit, præsertim per injuriam, quàm pro illo, qui in crimen non induxit.

Judico ulteriùs cum eodem Gobat, & sequitur ex dictis, non delinquere sponsam confitendo, se peccâsse carnaliter cum suo sponso, etsi Confessarius hunc norit: quia sponsus, nequit rationabiliter ægrè ferre sui nominationem, cùm & sponsæ sit pergrave, si Confessarius opinetur eam peccâsse cum alio (quidquid sit, an fornicatio sponsæ cum alio differat specie à fornicatione cum sponso?) & plerumque sponsus sit causa fornicationis ejusmodi. Neque agnoscimus culpam, quando mulier conjugata dicit, se hoc, aut illud peccatum carnale commisisse cum marito, vel occasione mariti, esto Confessarius hunc noverit; modò nequeat sufficienter aperire suum peccatum, sine indicatione mariti, & illud peccatum non sit valde singulare, v. g. contra naturam: nam etiam maritus, qui fuit causa,

vel saltem occasio peccati conjugis, minùs rationabiliter agrè ferre potest manifestationem talem.

Objicitur 1. Neminem infamare est juris naturalis ac Divini, confiteri autem integrè est solùm juris Divini, ergo magis famæ proximi consulendum, quàm integritati confessionis, quia concurrentibus duobus præceptis illud implendum est, quod strictiùs obligat, & consequenter nec debet, nec potest pœnitens confiteri suum peccatum cum infamatione complicis.

R. Disting. 1. partem ant. Neminem infamare *formaliter*, hoc est, sine rationabili & legitima causa, & cum intentione infamandi, est Juris naturalis simul & Divini, conc. neminem infamare *materialiter*, hoc est, ex causa rationabili & legitima, & sine intentione infamandi, nego. Talis autem justa causa est bonum integritatis confessionis, neq; enim tanto bono derogare debet secreta infamia complicis, cui se sponte exposuit, quando cum pœnitente tale admisit peccatum, quod sciebat ipsum non posse aliter explicare. Et verò licitam esse *materiale* infamationem, seu detractionem ostendi potest pluribus instantiis: nam licitè aperiri ejus simulationem, qui fictis virtutibus, seu fictione nobilitatis, aut eruditionis sibi facit famam, quando ejusmodi simulatio vergit in alterius detrimentum, tradunt

trādunt DD. communiter. Sic licet detegere illius simulationem, qui se fingit peritum Advocatum, Medicum, Pharmacopolam, Confessarium, quem tamen constat, talem non esse. Sic, si homicidium commissum imponatur alteri innocenti, qui capitis periculum inde subiturus est, licet aperire Authorem. Similiter, quando agitur de officio, vel beneficio conferendo, vel contrahendo matrimonio, aut suscipiendo aliquo in Religione, licet occultos & abditos defectus manifestare, si notabile incommodum alioquin debeat merito timeri, prout optimè probant Sotus, Rending & alii. Ex quibus patet, in controversia nostra, propriè loquendo, non concurrere duo præcepta se se impediencia, quia præceptum naturale non infamandi proximum, mutata jam ejus materiâ in sacro tribunali, definit obligare, cum lege naturali prohibita sit *formalis*, non *materialis* infamatio & detractio.

Instabis: faltem tunc non licebit mihi prodere complicem, quando jam aliàs peccatum meum integrè confessus sum, & modò volo confiteri generaliter: quia cum in confessione generali non tenear omnia repetere, quæ jam semel ritè clavibus subjeci, videtur peccatum illud necessariò omittendum propter famam proximi.

14. Hoc argumentum plus non evincere, quam

quàm me non teneri manifestare complices, quando illud peccatum jam semel confessus sum, & modò volo facere exhomologesin generalem. Licitè tamen nihilominùs manifestarem, ut rectè contra Lugonem resolvunt Dicastillo & Haunold: quia integritas confessionis & nostrum spirituale bonum præponderat infamiæ proximi, quandoquidem damnum infamationis plurimum minuitur obligatione sigilli.

Objicitur 2. Non tenemur confiteri per interpretem, ut parcamus famæ nostræ, ergo neque tenemur ad integritatem confessionis, ut consulamus famæ alienæ.

R. Consequenter *ad conclusionem 4. art. 2.* concesso ant. nego conseq. & paritatem. quia ex jure Divino non tenemur alteri, quàm Confessario propria peccata manifestare: quod Trid. declarâsse videtur, dum *Sess. 14. c. 5.* asserit, *modum confitendi ab Ecclesia commendatum, quo ab initio usa est, & modò etiam utitur, esse confitendi secretò apud solùm Sacerdotem:* Confessio autem, quæ fit per interpretem, non fit apud solum Sacerdotem, ergo non est secreta: at verò jure Divino tenemur integram Confessionem facere, etiam cum manifestatione complicis; quando enim Deus obligat nos ad aliquem actum, censetur nos obligare ad omnia illa, quæ per se connexa sunt cum tali actu, hæc enim omnia cadunt sub intentionem

tionem præcipientis: sed cum integra confessione per se est connexa revelatio complicitis, quia sine hac confessio non erit integra, ergo.

Objic. 3. Non tenemur secundùm dicta explicare circumstantiam, ex qua probabiliter timemus, ne gravis infamia, aut grave corporis, aut animæ nostræ, vel Confessarii, vel alterius periculum, aut scandalum sequatur, quia Confessarius peccatum aliis revelaturus est: ergo etiam non sumus obligati explicare peccatum, ex quo apud Confessarium sequitur infamia complicitis.

R. Nego consequ. quia in casibus indicatis in antecedenti sequitur infamiae, aut alterius dami, periculum *per accidens*, & aliunde, quàm ex natura & conditione ipsius confessionis, videlicet ex malitia, aut imprudentia confessoris, adeoque non cadit sub intentionem Christi præcipientis confessionem integram: at verò damnum propriæ, sive alienæ existimationis apud eundem Confessarium intra cancellos ex homologeterii incurrendum sequitur ex natura confessionis & *per se*.

Nota autem hîc 1. ex Amico, non posse Confessarium complicem monere, nisi de licentia pœnitentis, quæ tamen sola sufficit, non petito complicitis consensu: quod est contra Vasq. etiam licentiam complicitis requirentem, eò quòd favore sigilli non minùs gaudeat socius criminis, quàm pœnitens. Sed Vas-

quezio respondetur, juxta communem DD. peccata sociorum non aliter cadere sub sigillum, nisi quatenus ex iis revelatis confitentis peccatum vel contra ejus voluntatem aliorum cooperatio revelatur. Unde si iste peccatum suum, vel alienum revelandi potestatem concesserit, non ligabitur amplius Confessarius legibus sigilli; sit tamen cautus Confessarius, etiam si Superior sit, ne se promptum offerat ad juvandum & corrigendum complicem. Quin potius consulat, ut ipse pœnitens vel per se, vel per alium officium illud præstet: vix ipse rogatus, & non nisi urgente necessitate id negotii suscipiat. Expediit etiam, ut pœnitens edat extra confessionem, & quidem, si fieri queat, scripto nomen & crimen complicitis, ut Confessarius liberetur à calumnia, quod confessionem revelaverit, & pœnitens negare non possit, quæ asseveravit.

Nota 2. cum Lugone, Reding & aliis, posse occurrere casus, in quibus præceptum charitatis fraternæ adstringat pœnitentem, ut Confessario pandat intra, vel extra Confessionem nomen complicitis, eò quod nequeat aliter averti gravissimum malum impendens ab eodem. Propter quam causam Ferdinandus Guerrerus Archiepiscopus Granatensis acriter contendit, Confessarium posse, imò debere obligare pœnitentem ad manifestandum complicem, denegatâ etiam, si renuat, absolutio-

ne in sequentibus casibus. 1. Si sciret aliquem occultè dogmatizare, & seminare errores contra fidem, quem pœnitens denunciare non posset; tunc enim deberet id Confessario committere, ut ipse denuntiet. 2. Si sciat Sacerdotem aliquem abuti Sacramento Confessionis, revelando confessionis notitiam, sollicitando pœnitentes ad turpia &c. 3. Si sciret, aliquem Sacerdotem fictum ministrare publicè Sacramenta. 4. Si esset Medicus, aut Pharmacopola, qui medicinis mortiferis intendit occidere infirmos. 5. Si fœmina sollicitata ab amico mariti, sit in proximo periculo consentiendi, quia est in eadem domo, nec potest marito revelare, quia occidet illum, spes autem emendationis affulget, si Confessarius moneat tentatorem illum.

Neque dicat Pannez, qui adversùs hanc opinionem se acriter unàcum aliis opponit, notitiam, quæ habetur ex confessione, non esse medium conveniens ad alterius correctionem, & ex hac sententia posse multa inconvenientia sequi, quòd v. g. Prælati possit confessionis notitia uti ad externam gubernationem, pro in usum illius notitiæ esse injurium Sacramento Pœnitentiæ. Nam negatur, Confessarium, seu Prælatum uti Sacramentali notitia ad externam gubernationem, quam scimus Clementem VIII. Superioribus Religionum constitutione edita anno 1594. prohibuisse his
verbis,

verbis. *Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligenter, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem u- rantur: sed urget tantum Prælatus, delicti notitiam eousque extendi, ut egredi valeat forum pœnitentiale, prout pœnitens aliàs erat obligatus. Interim tamen moneo cum Reginaldo & Con. si pœnitens specialiter nolit facere extensionem illam, ac permittere revelationem sigilli, non posse id contra ipsius voluntatem revelari.*

ARTICULUS VI.

An excusetur ab integritate materiali, qui habet casum reservatum?

ET si probabile iudicet Georgius Gobat, eum, qui casu reservato pressus nequit adire Superiorem, necessitate confitendi urgente (quia e. g. debet facere Sacrum) non obligari facere ullam Confessionem, nisi soli Deo cum vera contritione, oppositum tamen quòd scilicet debeat confiteri alicui inferiori, habenti potestatem in alia ejus peccata lethalia, multò probabiliùs esse, scribit idem experimentalis Doctor, propter præceptum Christi de Confessione mortalium præmittenda cõmunioni. Rectè quidem. Sed positò quòd talis præmittat

tat confessionem apud inferiorem Confessarium, debetne cum non reservatis aperire etiam reservata? Aperienda esse, veròsimilius censet idem Gobat cum Suar. S. Gall. & aliis ferè communiter. Nihilominus sit

Conclusio 15. Quando obnoxius casui reservato non habes, qui te absolvat ab eo, & tamen urget necessitas Sacrificium peragendi, aut obeundæ sacræ communionis, fas tibi est, sola mortalia non reservata confiteri ordinario conscientiaæ tuæ arbitro. Ita docent Alexander Alensis, Petrus de Soto, Lugo, Reding, Leander, multique alii, qui hunc casum ad *impotentiam moralem ex parte pœnitentis* se tenentem reducunt.

Probat. 1. Confessio criminum reservatorum facta Sacerdoti non habenti jurisdictionem non est ut sic sacramentalis, utpote facta Confessario, qui respectu talium criminum non est legitimus Judex, nec potestatem habet ea absolvendi, ergo sicut pœniens non potest illi sacramentaliter confiteri reservata, ita nec obligatur ea aperire. Neq; jus, quod habet Confessarius ad cognoscendam pœnitentis dispositionem, aliud tunc exigit, nisi ut *moraliter* certus reddatur de confessione *formaliter* integra, & contritione tum ad valorem, tum ad effectum Sacramenti necessaria, quod totum subsistere valet, tametsi peccata reservata non explicentur,

Probat. 2. Ea peccata sunt manifestanda in confessione, à quibus quis potest *directè* absolvi: nam ea tantùm sunt subjecta potestati absolventis: sed à peccatis reservatis non potest inferior, de quo loquimur, *directè* absolvere, ergo peccata reservata non sunt necessariò tali Confessario manifestanda.

Probat. 3. Ex regula communiter recepta apud Navarr. in c. placuit. d. 6. de pœnit. Nemo est obligandus ad confitendum bis idem peccatum: talis autem idem peccatum reservatum bis confiteri deberet, videlicet primò inferiori, & postea superiori, ergo talis obligatio imponi non debet. Quæ ratio & opinio, inquit ipse Gobat, vera est in sententia illorum, qui cum Tannero ajunt, in similibus eventibus pœnitentem absolvi solum *indirectè*, & cum onere se sistendi superiori, pro *directa* sacramentali absolutione, non autem illorum, qui cum Marchantio, Diana, Palao ajunt, onus sistendi se superiori, non esse impositum ad percipiendam absolutionem sacramentalem, sed solum ad accipiendam directionem, medicinam spiritualem &c. sed hæc Marchantii sententia mihi non placet. Tanneri verior videtur, ideoque cum Rass. eidem adhæreo.

Conclus. 16. Habens sola venialia cum mortali reservato, non tenetur in dicto necessitatis casu Sacerdoti inferiori confiteri peccata

peccata venialia , dummodo sit contritus , si tamen velit , *validè & licitè* confitetur simplici quoque Sacerdoti non habenti jurisdictionem in mortalia tum reservata , tum non reservata.

Priorem partem tradunt Reding Zedesma, Salmant. & probatur : nam confessio venialium non cadit sub præceptum , pro reservatis autem non adest Confessarius legitimus : ac proinde præceptum præmittendi confessionem sacrae Communioni , non obligat ad venialia confitenda , si , quod supponimus , sis contritus : Si enim existimes , te esse solummodo attritum , obligaris ad confitendum venialia ex lege præscribente ; *sanctè suscipiendum Sanctum Sanctorum* , ut scilicet virtute Sacramenti poenitentiae , quod vim habet conferendi gratiam justificantem , fias ex attrito contritus , & non ponens obicem eisdem gratiae.

Posterior pars traditur à Lug. Digast. Reding. contra palao & Gobat , & sic ostenditur ; nam , si poenitens habeat saltem attritionem universalem de omnibus peccatis , absolutio venialium à simplici Sacerdote data in illo casu *valida* erit propter jurisdictionem in venialia : ac *licita* propter urgentem necessitatem & gravem causam confitendi , atque per ejusmodi absolutionem *directè* remittentur venialia , *indirectè* autem mortalia reservata.

Ob. Nisi peccata reservata cum non referatis explicentur, nequit Confessarius cognoscere pœnitentem esse ritè dispositum ad recipiendam absolutionem; fieri enim potest; ut ratione cujusdam peccati reservati pœnitens obligetur ad faciendam restitutionem; aut deserendam concubinam; paratus autem non sit ad illam faciendam, vel hanc deserendam, ergo necessario peccatum reservatum cum non reservatis Confessario est aperendum.

R. Neg. ant. quia, si quæ subsunt obligationes à pœnitente præstandæ, earum voluntas efficax satis intelligitur ex proposito seu *formali* seu *virtuali* efficaci non peccandi de cætero: neque plus cognoscere debet Confessarius, cum quo in præsentia agimus.

Sed petes, quid dicendum sit, si habeas excommunicationem reservatam propter occultam percussionem Clerici v.g. an urgente etiam gravi necessitate communicandi, & non datâ copia Superioris legitimi, possis aut debeas confiteri inferiori, qui te à prædicta excommunicatione solvere non potest? Vasq. Sylvius, & alii probabiliter asserunt, in tali casu te cum contritione posse communicare, non autem confiteri, ut absolvaris *directè* à non reservatis. Sed nobis ponenda videtur

Conclusio 17. Is, qui habet excommunicationem reservatam, urgente gravi necessitate com-

communicandi, & copiâ Superioris deficiente, potest confiteri peccata non reservata Confessario inferiori, ut indirectè absolvatur à peccato reservato, licèt ab excommunicatione nullo modo absolvatur. Ita Suar. Conink, Lugo, Salmantic.

Ratio est; quia censura excommunicationis, sicut tunc propter urgentem necessitatem te non privat receptione Eucharistiæ, ita nec privat te receptione Sacramenti Pœnitentiæ propter eandem necessitatem.

Oppon. Excommunicatus juxta regulam universalem, non præmissa absolute à censura, non potest validè absolvi à peccato. *Item* excommunicatio *per se* prohibet receptionem cujuslibet Sacramenti, & *per accidens* tantùm licet illi excommunicato sumere S. Eucharistiam, ergo cum hîc & nunc sit solùm necessitas recipiendi Eucharistiam, & hâc percepta cessat periculum scandali, vel infamiæ, non debet ex licentia extendi ad recipiendum Sacramentum Pœnitentiæ.

R. Ad 1. regulam illam non ita esse universalem, ut non possit per accidens in aliquo casu excommunicatus, non præmissa absolute à censura, validè absolvi à peccato. Ut præter Suarez, Conink, Lugo, Llamas, & Thomam Sanch. bene docent Salm: cum enim excommunicatio jure tantùm positivo Ecclesiastico arceat ab usu S. Eucharistiæ & Pœnitentiæ

66 *Art. 7. An excuset impotentia moralis*
tia, cessat ejus obligatio in casu magnæ necessitatis, vel quando alioquin oporteret diu carere Confessione & Communionem &c.

Ad 2. R. eo ipso quod in hoc casu licita tibi sit susceptio Eucharistiæ, fieri quoque licitè confessionem sacramentalem, quæ ex Divino præcepto debet præmitti Eucharistiæ. Hinc consequenter dicimus, tunc non solum te posse, sed debere etiam præmittere confessionem peccatorum, quæ reservata non sunt, ut observes, quantum fieri potest, divinum præceptum confitendi mortalia ante Communionem.

ARTICULUS VII.

An ab integritate materiali confessionis excuset impotentia moralis ex parte Confessarii?

HAc impotentia excusari posse contendunt Cajetanus & alii, qui partim simpliciter, partim quæ probabile asseverant, posse Prælatum sola peccata reservata audire, & absolvere, dum ei propter occupationem & varia negotia non vacat integram audire confessionem.

Fundamentum doctissimi Cajetani est consuetudo Ecclesiæ Romanæ, *in qua discutienda, inquit, non oportet nimium sapere.*

Verùm hanc sententiam improbant quàmplures à Suarez relati DD. quibus cum ipso accedunt

cedunt Vasquez, Lugo, Conink. Neque nos terret aut ratio, aut censura Cajetani: nam optimè respondetur cum Durando, & Sylvestro, qui fuerunt Magistri sacri Palatii, vel Superiorem tunc absolvisse à debito sibi confitendi, conferendo inferiori potestatem absolvendi, vel solùm sustulisse à reservatis censuram, ratione cujus summi Pontifices peccata sibi reservant. Quare videtur nobis præsens difficultas sequentibus Conclusionibus resolvenda.

Conclus. 18. Validè, non tamen licitè agit Superior, si sine legitima graviq̄ue causa sola peccata reservata audiat, & pœnitentem sacramentaliter absolvat. Sic DD. communiter.

Prob. 1. pars. Quando concurrunt omnia substantialia ad valorem Sacramenti, subsistit Sacramentum; sed hîc concurrunt omnia substantialia: adest namque confessio dolorosa, & *formaliter* integra (peccata enim non reservata habent se, sicut ea quæ Confessarius sine culpa pœnitentis non audivit) & pœnitens à reservatis absolvitur *directè*, ab aliis *indirectè*: ergo fit verum Sacramentum, cum adsit vera materia, & forma. Altera pars pater; quia integritas confessionis est juris Divini, ergo sine rationabili causa violari non potest, nec enim sufficit, integritas *formalis*, nisi subsit gravis causa, qualis hîc non intercedere ponitur.

Conclus. 19. Causa sufficiens reservata solum audiendi, & ab iisdem sacramentaliter absolvendi, non est communis negotiorum multitudo Superiori incumbens. Ita Sanctus Gall. & Abbas Zwifaltensis, Salmant. Ratio est, tum quia hæ confessiones non sunt tam frequentes, & hoc ipsum est de negotiis gravioribus ad Superiorem pertinentibus, merito multis aliis præferendum: tum quia Prælati potest reservata audire extra confessionem, si pœnitenti placet, & sublata reservatione, ac iuncta simul pœnitentia, pœnitentem pro absolute sacramentali ad inferiorem Sacerdotem remittere; vel etiam iis prorsus non auditis vices suas alteri Sacerdoti, de cuius prudentia & scientia confidit, committere, cum ordinaria jurisdictione præditus sit: vel denique subdito etiam præcipere, ut confessionem in tempus opportunum differat.

At enim: subditus non vult extra confessionem delictum suum Superiori aperire (ut iure potest) & dein Sacerdoti inferiori sacramentaliter confiteri, cum à primo iudice perfecte audiri ac absolvi posset, & interim illi est omnino necessaria confessio (v. g. ne aliàs scandalosè communionem omittat) Prælati quoque ob specialia negotia non est occasio audiendi totam confessionem, nec comoditas delegandi jurisdictionem, an non saltem tunc potest Superior licite audire tantum peccata reservata.

vata, & ab illis absolvere, pro non reservatis autem mittere ad inferiorem? sit ergo

Conclusio 20. Si aliquando contingat, ut Superior à gravissimo negotio se expedire, ideóque totam confessionem audire non valeat, & aliunde judicet, inconveniens esse, quòd peccatum reservatum ad inferiorem remittatur, neque subditus ob necessitatem communicandi commodum tempus expectare possit, licebit Prælato, sola reservata audire, & absolvere. Ita Vasq. Rasis. Salmant. & alii.

Ratio: quia hic gravissimus casus sufficientem præbet causam dimidiandi confessionem, qui tamen non facilè accidet, cum vix sit futurum, ut omnes istæ circumstantiæ concurrant, sicut optimè notant Sanct. Gall.

Conclus. 21. Quando pœnitens semel fuit à suo Superiore à solis reservatis absolutus, non tenetur ea iterum inferiori confiteri. Sic Gerson, Major, Victoria, Ledesma, Rasisler, contra Navarrum & alios plures.

Probat. quia nemo tenetur secundò ea confiteri peccata, quorum *directam* absolutionem accepit: hæc enim obligatio nec ex jure divino, nec positivo probari potest: atqui pœnitens noster à reservatis *directè* à Superiore absolutus est, ergo non habet obligationem & duplicatum onus, ea iterum inferiori

70 Art. 7. An excuset impotentia &c.

confitendi, sed, postquam primo iudici integre formaliter confessus est, potest se solari illo veteri verbo:

*Ultra posse meum non lex me justa coegit;
Nec putat esse reum, qui totum posse peregit.*

F I N I S.

Ut in omnibus glorificetur DEUS,
S. P. Bened. C. 57. Reg.

